

Egy helyreigazítási kérelemhez

Beruházás, együttműködés és biztonság az olajmedencében

A környezetünkben végbemenő gazdasági fejlődésnek nagy a jelentősége. Ezért a beruházások menetének fokozott figyelemmel kísérik és segítik, támogatják is a párt- és társadalmi szervek. Legutóbb a szakszervezeti tisztségviselők értékelték a szegedi hidrogénmedence beruházásainak helyzetét, mely beruházások között néhányat a kormány gyorsításra jelölt ki. Az SZMT testületi üléséről beszámoltunk lapunkban is, amelynek kapcsán vita támadt az olajmedence vezetői és a szakszervezetek között. A Nagyléti Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szegedi üzemének képviselői egy-két megállapítást cáfoltak és kérték lapunkat, hogy tegyen közvéleményre az olajmedence ügyét. Végül közös megállapodás után tisztázták a vitatott kérdéseket, ha egyáltalán közös nevezőről beszélhetünk. Az „egyeztető” beszélgetésen részt vett: Harmatos József, az SZMT közgazdasági osztályának vezetője, Vincze József, az SZMT munkavédelmi osztályának vezetője és munkatársa, Batki Sándor, valamint Papp László, a szegedi olajmedence főmérnöke, s e cikk szerzője.

Három megállapítást kellett tisztázni: 1. Jónak mondható-e a medence beruházásainak menete? 2. Megfelelő engedéllyel működtek-e az NDK-szállítási nyomásfokozó kompresszorok? 3. Van-e érvényes üzemeltetési engedély az elkészült üzemanyag-töltő állomáson, ahol nemrégiben halálos üzemi baleset történt. Volt még egy negyedik is, de azt igen gyorsan és könnyen tisztáztuk: a tudósításunkban milliárd helyett milliót írtunk a földgáztermelés adatainál, kétségessé javítottuk, a szegedi medencében 18 milliárd köbméter földgázot kívánnak az ötödik évtized tervidéskorban termelni. Halljuk ezeket az érdekelteket.

„Sajnos, rosszul állunk...”

Papp László: — A beruházások megvalósítása az elvárásoknak és a jóváhagyott ütemnek megfelelően haladt — állapították meg a szakszervezeti tisztségviselők, s így tudósított az újság is. Sajnos, nem így van. Sokkal rosszabbul állunk, mint gondolnánk. Elmaradás van a legfontosabb és a kormány által gyorsításra kijelölt létesítményeknél. Csupán egy építvány készült el meghatározott határidőre, az 1-es számú gázfeldolgozó üzem. A többi lassan és vontatottan halad, nem képesek tartani a határidőket. Kellene, hogy a kormány által gyorsításra kijelölt 12 létesítmény közül éppen a miénk a leggyengébb. Nagyon valószínű, hogy az iparág — a gyorsítást szolgáló — plusz 8,5 millió forintot vissza kell fizetni. Ilyen még nem volt a beruházási gyakorlatunkban.

Harmatos József: — A számadatok alapján, összességében a beruházások menete nem tűnik rossznak. Talán más okok zavarják a befejezés előtt álló létesítmények átadását. Úgy tudjuk, hogy külföldi műszerek és berendezések hiányoznak.

Papp László: — Nem a mi hibánk, hogy ilyen rossz minősítést kell adni egyes beruházásaink másfél éves állásáról. Már régen lejárt a szállítási határidő, de még ma sem érkeztek meg a külföldi műszerek és készülékek. A kivitelezők kénytelenek elmenni az olajmedencéből, van olyan cég is, amely már elküldte dolgozóinak felét máshová szerezni, mert itt nem tudtak dolgozni. A csúcsgázüzem sincs teljesen készen, annak ellenére, hogy üzemel, hiányoznak onnan is külföldi műszerek. Az ideai beruházások menetére jellemző, hogy október elsejéig csak 42 százalékos teljesítésről beszélhetünk. Ezek után hogyan minősítsuk a beruházások helyzetét? Itéljük meg.

Harmatos József: — Ezek té-

nyek, sajnos. Az olajmedence beruházásai, különösen a gyorsításra is kijelölt létesítmények átadása nagyobb és pontosabb partneri együttműködést igényelne. De mi az egész beruházási menetre értettük az elfogadható jelzőt, hiszen a 6,5 milliárdos befektetés során sok minden szépen megvalósult, a termelési berendezésektől a szociális létesítményekig, lakásokig. Ezt ne felejtjük el.

Első a biztonság!

Van-e engedély az NDK-szállítási, nyomásfokozó kompresszor-üzem működtetésére, vagy nincs? Ez volt a következő kérdés. Kissé ugyan bonyolult a hivatalos eljárás és engedélyezési út, de mindenestre a dolgozók biztonságáért ilyen. Az talán más kérdés, hogy az olajiparban eddiges volt egyszerűsíteni, és a hatósági jogköröket összevonni, de ez most nem témája írásunknak, szorítkozunk a mai helyzetre, és elsősorban az ellentmondásokra. Az SZMT munkavédelmi osztálya úgy tájékoztatta a testületet, hogy a medence kompresszorüzeme még nem kapott működési engedélyt. Az NKfV szegedi képviselői viszont úgy vélik, rendben vannak az engedélyezéssel, és jogos az üzemmenet.

Vincze József: — Jeleztük az NKfV-nek — a Bányaműszaki Felügyelőséggel közösen —, hogy olyan munkavédelmi hiányosságok vannak a kompresszorüzemnél, melyek a dolgozók biztonságát veszélyeztetik. Írásban kértük a hiányok megszüntetését. Ezt a vállalat megfellebbezte, és ezek után tartottunk egy koordinációs tárgyalást a helyszínen. Akkor abban maradtunk, hogy ha megszüntetnek legalábbis két lényeges hibát, lehet üzemeltetni. Ez az úgynevezett egyes gépegyes zónájához tartozott. Két dolgot kértünk: mepeklési lehetőséget a felső szintre és az 1-es számú gép kerítéssel való elzárását.

Papp László: — Mi ennek a kérésnek elejét tettünk, és jeleztük a Bányaműszaki Felügyelőségnek — akikkel az SZMT képviselői együtt jártak el —, hogy a két kifogásolt helyen minden rendben van. A Bányaműszaki Felügyelőség ennek alapján kiadta a működési engedélyt. Tehát jogszerű az üzemeltetés.

Vincze József: — Az érvényben levő szabályok szerint az SZMT munkavédelmi felügyelőségének is be kellett volna mutatniuk az elvégzett javításokat, és írásos engedélyt kérniük. Ezt nem tették meg, mi honnan tudjuk, hogy valóban kész a mepeklési út és a kerítés? Így nem teljes az engedélyük, következésképpen nem is üzemelhetne a kompresszortelep. Sajnos, nem első eset ez az NKfV beruházásain, nem jó a kapcsolat.

Ez esetben a szakszervezetek munkavédelmi osztályának van igaza, s csak annyi következtetést lehet hozzáfűzni: tartsa be mindenki a munkavédelmi szabályokat. Első a dolgozók biztonsága. A következő tény éppen ezzel kapcsolatban ad szomorú példát is.

Következmény: egy dolgozó halála

A tény a következő: üzemanyag-töltőt létesítettek. A hibás terv alapján készült, s üzembe helyezési engedéllyel nem rendelkező töltőállomás használat közben felrobbant, egy munkásno életét vesztette mások mulasztása miatt. Ennyit rögzít a szakszervezetek jelentése.

Papp László: — Ezt a töltőállomást nem az NKfV üzemelteti, hanem az AFOR, így a baleset ügye sem a vállalatunkhoz tartozik. A mi beruházásunkban készült, az igaz, de mi átadtuk az üzemeltető vállalatnak. A továbbiakban ők a felelősek.

Vincze József: — A beruházó az NKfV volt, s a beruházónak,

mielőtt átadja üzemképes állapotra a létesítményt, be kell szerezni az üzemelési engedélyeket. A beruházó az SZMT munkavédelmi osztályát nem hívta meg az átadásra, következésképpen engedélyt sem kértek tőlünk, anélkül helyezték üzembe a töltőállomást. Csak akkor kerestek meg minket, amikor a halálos baleset megtörtént, hogy adjunk üzemeltetési engedélyt. Ez az igazság. Véleményünk szerint a baleset elkerülhető lett volna.

Papp László: — Volt hivatalos vizsgálat a baleset ügyében, a rendőrség megállapítása szerint hibás munkavégzés miatt következett be a halálos baleset, több hónapos üzemelés után. A balesetet az AFOR — mint üzemeltető — felelős.

Cél: megelőzés, biztonság

Papp László: — Végző summázként megemlítem, hogy az olajipar biztonsági helyzete és a biztonságtechnikai képzés igen magas színvonalú. Az előbb említett viták mellé megjegyzem, hogy a 6,5 milliárdos beruházásnál a biztonsági kifogások, a megkérdőjelezett dolgok elenyészőek. Ezt azért mondom, nehogy olyan következtetést vonjanak le bárhol is, hogy bármilyen tekintetben laza lenne a dolgozók munkahelyi védelme, biztonsága. Eppen a magas fokú biztonság a jellemző.

Vincze József: — Ez valóban igaz, az olajiparban kitűnő a helyzet, a biztonságtechnika magas fokú. De elkerülhető lenne az a néhány apróbb hiba is, ha jobban előkészítenék a kapcsolatokat a munkavédelmi osztállyal. Sőt már az olajipar tervezői is élhetnének azzal a lehetőséggel, hogy velünk konzultáljanak, több hibás dolog előre kiszűrhető volna.

Végezetül: tartsuk be a szabályokat, különösen olyan helyeken, ahol a munkások biztonságáról van szó. Inkább legyünk kétszeresen óvatosak, minthogy bárkit is baleset érjen. Kár, hogy éppen ennél a nagyberuházásnál rontja a képet néhány pötty. A tanulságot vonják le, akiket illet. **GAZDAGH ISTVÁN**

Eltűnt árvaság

Van, aki ötven év múltán is végigszálhat ugyanazon az úton. Móra Ferenc 1926-ban megjárta az árva Felsővárost, s így fohászodott a toronyalatti méltóságokhoz: „A dicsőséges múlt és a sivar jelen nevében kérjük a magisztrátust, a legelső kínálkozó alkalommal vegye pártfogásába a méltatlanul elfelejtett Felsővárost”. A magisztrátus ugyan nem respektálta a nagy író sóhajtásait, de bizonyosan megnyugtató egy mai séta.

„Ez az egész dolog pedig úgy jön most elő, hogy Lacsán Mihály, a II. kerületi tanács nyugalmazott elnöke, akit ma is mindig közügyekben talál az ember, a kezembe nyomott egy cikkmasolatot, melyből az előbbi sóhajtást is idéztem. A Helyi Lap közölte, s ő érthető gondolat őrizgette; s bizonyos büszkeséggel is, mert Móra Ferenc elégtételt is megadta már a mi társadalmunk. „Olvasd el, fiam, aztán járj egyet arra” — mondta Lacsán Mihály.

Móra Ferenc tollával versenyt írni eleve sikertelen vállalkozás lenne. Meg hát nem is igen kell arról írni, amit tízezrek látnak nap mint nap. Ezért maradjunk csak a toll igazi mesterénél, vegyük inkább kölcsön ötven évvel ezelőtti gyöngybetűkkel rótt sorait.

„Ha arról volna szó — igyekszik a magisztrátus jóindulatát megnyerni —, hogy Felsővárosnak olyan mélyre vagy magasra törő ambíciói volnának, mint aszfalt, kövezés, csatornázás, világítás — akkor azt mondanánk Felsővárosnak, hogy legyen nyugodt, most már majd csak kitavasodik, az árok partján majd növeszt a jó Isten mindenféle füvecskéket, mert ő nem nézi, melyik a protekciós városrészt, ő csak azt nézi, hol van árok, az pedig van Felsővárosban csakúgy, mint Alsóvárosban és Rókuson. Tehát kibújnak a mindenféle füvecskék és ha a malacka talál magának porcfüvet és a tyúkoc-

ka vadsóskát, akkor a külvárosi ember is majd csak megleszi azt a nagyon officinális palántát, amit úgy hívnak, hogy túrómfű. Ezzel élnie kell minden polgárnak, aki a külvárosban van címezve, és megadván kinek-kinek a magáét, a rekonstrukciónak is, amely jót akart és jót is csinált, csak egy kicsit túlzásba vitte a jót. Bőre szabta a város új ruháját, az utókorra hagyta, hogy hízzék bele, s az utókor igazolta a rekonstrukció egykori bírálóit, akik előre látták, hogy a palotás Belvárost sokáig falu fogja körülvenni”.

Mindaz azonban még csak ex-ponció, kicsit szélesebb meder egy szerényke előterjesztésnek. S ha valakinek, hát Mórának igazán elhíhetjük: a betonjárda, a köves út, a magas nyomású víz még csak eszébe se jutott akkor a Szilléri sugáruhi lakoságnak. Gázról vagy távfűtésről tán még a kabarában is butaság lett volna példázódni.

„Felsőváros csak éppen azt szeretné — fut tovább a gondolatmenet —, hogy legalább egyszer ő is eszébe jutna a városnak, mikor valami új intézményt létesít, amely fejlődést vagy forgalmat jelent. Régebben ez így volt, s ha kapni nem kapott is semmit a víztorony óta, legalább olykor gondolt rá.”

A gondolatot azonban mindig elfújta valami más ötlet szele. Egyszer a lezárt palotát (ma az Ady tériegyetem) ígérték oda, majd Gedó mellé tervezték az új kórházat. A modelljét már nemcsak a hazai nép láthatta, hanem külföldi kiállításokat is megjárt — Felsőváros azonban újra hoppon maradt. Pedig Móra is nagy hívatkozásokat vetett elő a történelemből. „A szilléri rézkincs a bizonyossága, hogy itt letelepült élet volt már a kultúra hajnalhasadásán, az egyetlen bronzkori véső a város belterületén egy felsővárosi kutatásnál került elő, néhány évtizeddel ezelőtt népvándorlást temető kalldott el a Gyik utcában, s egész a múlt század elejéig lelegeve-nebb és legforgalmasabb része volt Szegednek a halászk fertály, a civitas superior.”

Nagyszerű érzés ezeket a sorokat szembesíteni a mával. Felsővárost a hajóállomástól számoljuk, s hogy nem tévedünk el benne alaposabb utcanévisméret nélkül sem, az azzal is összejátsszik, hogy kitűnő új tájékozódási pontjaink vannak benne. Az új Hungária-szálló és megújuló környéke az épülő ifjúsági házzal a csinos új lakóépületekkel; most már az új hid is csak évek kérdése; a nagykörútra is betelepült a modern lakásépítkezés; az „F”-fel jelölt építési útemeket ugyan Tarjánhoz számoljuk, no de Felsőváros térképén van ez is, az is. S ez az új már lassan összelelkezik Rókussal, hiszen az Eszaki városrészen is ott van a születő új nagyszerű látvány. Ami akkor abszurdnak tetszett — jó járda, jó út, jó közvilágítás — manapság már nem is igen téma. S ha nem tiszteltetés, talán egy dologban nem jól ítélkezett Móra Ferenc. A város egykor bő ruhája... A történelem valóban az utókorra bízta, hogy „beleházzék”. De azt talán nem vethetjük mégsem az egykori várospolitikusok szemére, hogy pontos társadalmi prognózist nem tudtak fogalmazni.

Mi szerencsés korban élünk. Sok árvaság maradt ugyan ránk — mert joggal sóhajtozhat még a szocializmus bővebb áldásai után Rókus meg Alsóváros is —, de nem kell a magisztrátushoz fohászzkodni valami morzsáért. A tudatos és dinamikus városépítés és városrekonstrukció korában élünk, s ez gyönyörű utakat, hidakat, lakóházakat, középületeket teremt minden évben és valamennyi városrészben kényelmesebbé, szebbé teszi a lakosság mindennapi életét.

Milyen szépen is tudna erről beszélni a mi Móra Ferencünk!

Sz. S. I.

